Окултни знаци и символи

GA 101

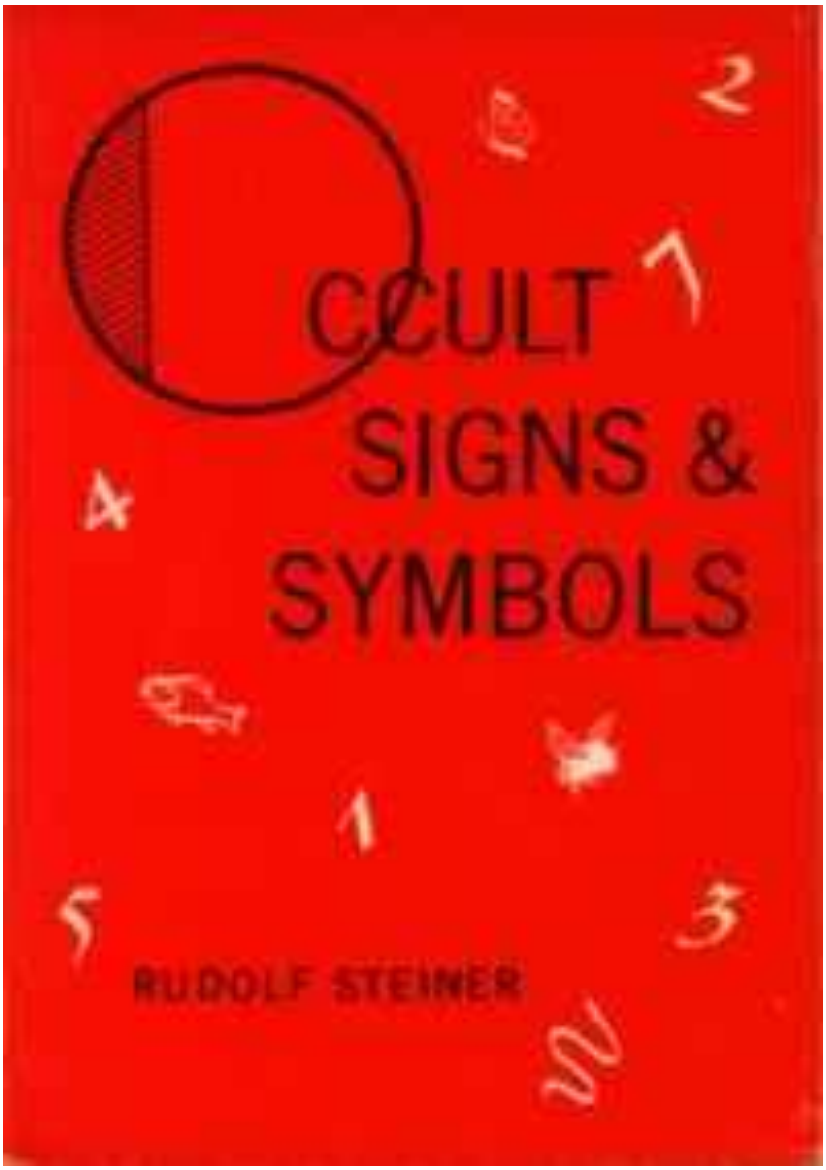

Щайнер обсъжда окултното значение на Ноевия ковчег, готическите църкви, животинските форми, символиката на числата и Седемте печата. Със седем илюстрации.
Препис от поредица лекции в Щутгарт, 13–16 септември 1907 г. Преведено от немски стенографски доклади, неревизирани от лектора (том 101 в Библиографския обзор, 1961 г.) от Сара Курланд с поправки от д-р Гилбърт Чърч. Електронна транскрипция от Джон Роланд Пенър, 1998 г.
Четвърта лекция, изнесена на 16 септември 1907 г., също е включена в Bn/GA 284.

Лекция I **13 септември 1907 г.**

Творческият космически тон. Заливащ цвят и формиращите сили на Акаша.

Лекция II **14 септември 1907 г.**

Символичното значение на Ноевия ковчег и готическите църкви. Символизмът на някои животински форми и тяхната връзка със стихиите: змия, риба, пеперуда, пчела.

Лекция III **15 септември 1907 г.**

Символизмът на числата. Мистиците и времето на Коперник. Инволюция, еволюция и сътворение от нищото. Числото четири, знакът на сътворението.

Лекция IV **16 септември 1907 г.**

Човекът, най-значимият символ. Седемте печата.

1. Творческият космически тон

Заливащият цвят и формиращите сили на Акаша.

Тези четири лекции, които ще бъдат изнесени тук, в Щутгарт, ще имат малко по-интимен характер, тъй като може да се предположи, че аудиторията е съставена предимно от хора, запознати с фундаменталните идеи на окултното учение от известно време. Следователно, те може би ще желаят да научат по-интимни подробности извън сферата на духовната наука. В тези лекции ще бъдат разгледани окултните символи и знаци, свързани с астралния и духовния свят, и поредица от тях ще бъдат изложени в по-дълбокия им смисъл. Моля ви да отбележите, че много от първите две лекции ще звучат необичайно и ще бъдат обяснени напълно едва по-късно в третата и четвъртата лекции. Това, разбира се, се дължи на естеството на материала, защото лекциите по духовна наука не могат да бъдат като лекции в други области, които са изградени математически от прости елементи. Много от това, което в началото ще изглежда неясно, по-късно ще стане ясно и разбираемо. Символите и знаците, не само в профанния свят, но и в теософския, често създават впечатление за нещо произволно, което само „означава“ нещо. Това не е правилно. Знаете например, че различните планети на вселената са обозначени със знаци. Знаете, че познат знак в теософските алегории е така нареченият пентаграм. Освен това знаете, че в различните религии светлината се споменава в смисъл на мъдрост, на духовна яснота. Ако сега попитате за значението на такива неща, бихте могли да чуете или прочетете, че означава това или онова – например триъгълник би означавал висшата троица и други подобни. Често и в теософските писания и лекции се тълкуват митове и легенди; казва се, че те „означават нещо“. Да се стигне отвъд смисъла, отвъд значението, да се разпознае реалността на такива символи ще бъде задачата на тези лекции. Как точно се има предвид това, можем да изясним с пример.

Нека разгледаме пентаграмата. Знаете, че много сложни размисли са посветени на нея; това не е грижа на окултизма. За да разберем какво казва окултистът за пентаграмата, първо трябва да си припомним седемте основни части на човешкото същество и преди всичко етерното тяло е особено важно в това разглеждане. Знаете, че етерното тяло принадлежи към сферата на окултното; то не може да се види с физически очи. За да го възприемем, са необходими ясновидски методи. Тогава ще стане очевидно, че същността на етерното тяло не се състои в това да изглежда като фина мъглява формация. Характерно за него е, че то наистина е архитектът, създателят на физическото тяло. Точно както ледът се образува от вода, така и физическото тяло се оформя от етерното тяло, което, подобно на океана, е залято от много течения, протичащи във всички посоки. Сред тях са пет основни течения. Когато стоите с разкрачени крака и протегнати ръце, можете точно да следвате посоката на тези пет течения.

Те образуват пентаграма. Всеки човек има тези пет течения, скрити в себе си. Здравото етерно тяло изглежда така, че тези течения са, така да се каже, неговата костна рамка. Не бива обаче да предполагате, че всичко, което се отнася до етерното тяло, е само вътре, защото когато човек се движи например, теченията всъщност преминават през въздуха. Тази пентаграма е толкова подвижна, колкото и физическата костна рамка на човек. Така, когато окултистът говори за пентаграмата като за фигурата на човека, не става въпрос за нещо, което е било обмислено, а по-скоро той говори за нея, както анатомът говори за скелета. Тази фигура наистина присъства в етерното тяло. Това е факт.

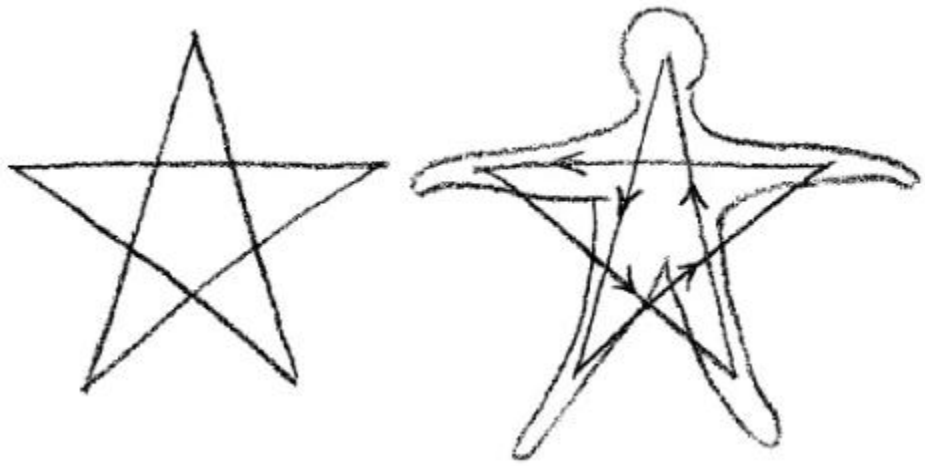

От тези кратки разсъждения виждаме как стоят нещата по отношение на истинското значение на един символ. Всички знаци и символи, които срещаме в окултизма, ни насочват към такива реалности и най-важното е фактът, че с течение на времето човек получава указания за употребата на такива фигури.
Тогава те са средство за достигане до познание или ясновидство. Никой, който размишлява дълбоко върху пентаграмата, няма да бъде неуспешен, ако го прави с търпение. Той трябва да се потопи в пентаграмата, така да се каже; тогава ще открие теченията в етерното тяло. Няма смисъл да се измислят измислени, произволни значения за тези знаци. Човек трябва да ги постави пред вътрешния си поглед; тогава те водят до окултни реалности. Това е така не само с това, което може да се намери в рамките на теософията, но и със символите и знаците, съдържащи се в най-разнообразните религиозни документи, защото тези документи са основани на окултизма. Винаги, когато пророк или основател на религия говори за светлина и по този начин би посочил мъдрост, той не прави това, защото го смята за гениална картина. Окултистът основава мисленето си на факти. Следователно за него не е важно да бъде гениален, а правдив! Като окултист човек трябва да се откаже от беззаконното мислене; не трябва да прави произволни заключения и да съди. Стъпка по стъпка, с помощта на духовни факти, трябва да се развива правилно мислене.

Следователно, този образ на светлината има дълбоко значение или по-скоро е духовно-научен факт. За да го осъзнаем, нека се обърнем отново към човешкото същество. Астралното тяло е третият член на човека. То е носител на радост и скръб и вътрешните душевни преживявания на човека зависят от него. Растението няма астрално тяло и следователно не изпитва радост и скръб, както човекът и животното. Ако днес естествоизпитателят, изследвайки природата, говори за чувствителността на растението, тогава това, което казва, се основава на пълно неразбиране на природата на чувствителността. Стигаме до правилно представяне на това астрално тяло само когато проследим развитието, през което е преминало то в течение на времето. Знаем, че физическото тяло на човека е най-старият и най-сложният член на неговото същество; етерното му тяло е малко по-младо; астралното му тяло е още по-младо; най-младият от всички е неговият Аз. Физическото тяло има зад гърба си дълго развитие, което се е случило в хода на четири планетарни въплъщения. В началото на това развитие самата наша Земя е била в по-ранно въплъщение, наречено състояние на Сатурн. По това време човекът все още не е съществувал в сегашната си форма; на Сатурн е съществувал само първият зародиш на физическото тяло. Липсвали са му всички други тела - етерно тяло, астрално тяло и т.н. Едва при второто въплъщение на Земята, на Слънцето, е добавено етерното тяло. По това време човешкото етерно тяло е носило най-категорично формата на пентаграма. По-късно обаче това е било донякъде променено, защото при третото въплъщение на нашата планета, на Луната, астралното тяло се е обединило с него. След това Луната се е трансформирала в Земята и към вече оформените три тела на човека е добавено Егото.
Къде тогава са били тези тела, преди да се въплътят в човешкото същество? Къде е било например това, което етерното тяло е привлякло във физическото тяло на Слънцето? Къде е било това по време на периода на Сатурн? То е било в обкръжението на Сатурн, както въздухът е в обкръжението на Земята в днешно време. Същото е било и с астралното тяло по време на периода на Слънцето; то е навлязло в човешкото същество едва по време на периода на Луната. Всичко, което се е придвижило по-късно, е било в обкръжението по-рано. Можете да си представите старото Слънце по този начин, не като скали, растения и животни, както е случаят със Земята днес, а като същества, които са били хора, напреднали само до човеко-растителния етап. Съществувал е и един вид минерал. Това са били двете царства на природата, присъстващи на Слънцето. Не бива да бъркате старото Слънце със сегашното. Старото Слънце е било обгърнато от своята могъща астрална обвивка, която е била светеща. Имало е, така да се каже, въздушна обвивка, обграждаща Слънцето, но въздушна обвивка, която е била едновременно астрална и светеща.
Днес човекът има физическо тяло, етерно тяло, астрално тяло и его. Когато егото работи върху астралното тяло, облагородявайки го интелектуално, морално и

духовно, тогава астралното тяло се превръща в духовно „аз“ или манас. Това засега едва е започнало, но когато в бъдеще ще бъде завършено, когато човекът е трансформирал цялото си астрално тяло, тогава неговото астрално тяло ще стане физически светещо. Точно както семето държи цялото растение в себе си, така и вашето астрално тяло държи в себе си семето на светлината. Това ще се разпространи в света на пространството, неговото развитие и продължаващо формиране ще се извършват от човека, докато той все повече пречиства и облагородява астралното си тяло. Нашата Земя ще се трансформира в други планети. Днес е тъмна. Ако някой я наблюдаваше от космоса, тогава щеше да види, че изглежда ярка само чрез отразената светлина на слънцето. Някой ден обаче тя ще бъде светеща, светеща благодарение на факта, че човешките същества тогава ще са трансформирали целите си астрални тела.
Съвкупността от астрални тела ще се разлее като светлина в световното пространство, както е било и по времето на старото Слънце. То е имало висши същества на човешкия им етап и тези същества са имали светещи астрални тела. Библията, съвсем правилно, нарича тези същества Духове на Светлината или Елохими.
Какво влага човек в астралното си тяло? Това, което наричаме доброта и здрав разум. Ако наблюдавате дивак, който все още е на нивото на канибал, сляпо следващ страстите си, трябва да кажете за него, че стои по-ниско от животните, защото животното все още няма разбиране, няма съзнание за делата си. Човекът обаче, дори и най-нисшият, вече има его. По-образованият човек може да се различи от дивака по факта, че вече е работил върху астралното си тяло. Определени страсти той е разбрал дотолкова, че си казва: „Тази мога да следвам, другата не мога да следвам.“ Определени импулси и страсти той оформя до по-изтънчени конфигурации, които нарича свой идеал. Той формира морални понятия. Всичко това са трансформации на неговото астрално тяло. Дивакът не може да прави аритметични изчисления или да прави преценки. Това свойство, което човекът е придобил чрез работа върху астралното си тяло от въплъщение на въплъщение. Това, което се развива, докато човекът постепенно облагородява настоящата си несъвършена форма, за да се превърне в онова същество от светлина, за което говорихме, се нарича усвояване на мъдростта. Колкото повече мъдрост съдържа астралното тяло, толкова по-светло ще бъде то. Елохимите, тези същества, които обитавали Слънцето, били изцяло пропити с мъдрост. Точно както нашите души се отнасят към телата ни, така и мъдростта се отнася към светлината, която се излъчва в космическото пространство. Виждате ли, връзката между светлината и мъдростта не е измислен образ. Тя се основава на факти. Тя е истина. Така се обяснява защо религиозните документи говорят за светлината като символ на мъдростта.

За ученика, който иска да развие способността си за висше виждане, за ясновидство, е от голямо значение да прави упражнения като следните. Първоначално той трябва да си представи пространството като тъмно, затваряйки всякаква светлина или чрез тъмнината на нощта, или чрез затваряне на очи. След това трябва да се опита постепенно да проникне със собствените си вътрешни сили до визуализация на светлината. Ако направи това упражнение по правилния начин, може да се изгради визуализация на напълно осветено пространство. Чрез вътрешните сили може да се породи светлина, не физическа светлина, а предвестник на това, което по-късно ще стане видимо, не за физическото око, а за по-финитe органи на възприятие. Тази вътрешна светлина, в която се проявява творческата мъдрост, се нарича още астрална светлина. Когато ученикът породи светлина чрез медитация, светлината наистина ще се превърне за него в дрехи на духовни същества, които действително присъстват, като Елохимите. Тези същества от светлина, каквито един ден ще стане и човешкото същество, дори сега винаги присъстват. По този начин са постъпвали всички онези хора, които познават духовния свят от собствения си опит.
Чрез някои други методи, които също ще обсъдим с течение на времето, човешкото същество може да достигне ниво, от което, чрез неговата собствена вътрешна сила, така да се каже, пространството се явява като нещо друго. Когато той практикува определени упражнения, тогава пространството не само ще бъде залято от светлината на мъдростта, но и ще звучи. В древната питагорейска философия, както знаете, се споменава за хармонията на сферите. Под сфера трябва да разбираме космическото пространство, пространството, в което звездите се носят. Това обикновено се смята за измислен образ, но това отново не е поетично сравнение, а по-скоро е реалност. Когато човек е практикувал достатъчно в съответствие с инструкциите, тогава той се научава да чува истинска музика, която извира през космическото пространство. Когато пространството по този начин започне да звучи духовно, тогава може да се каже, че човекът е в девачан. Тези тонове са от духовна същност; те не живеят във въздуха, а в много по-висша, по-фина материя, Акаша. Пространството около нас е непрекъснато изпълнено с такава музика и има определени основни тонове.
Можете да добиете представа за това, ако ме последвате в следното разсъждение, което съм сигурен, че ще се стори на математическите астрономи като чиста лудост. По-рано споменахме, че нашата Земя се е развивала постепенно. Първоначално е била Сатурн, след това е станала Слънце, после Луна и Земята. С времето ще се превърне в Юпитер, Венера и Вулкан. Сега може да попитате: „Но днес все още има Сатурн на небесата; в каква връзка стои първото въплъщение на Земята със Сатурн?“ Нашият настоящ Сатурн е получил името си в древни времена, когато мъдреците все още са давали смислени имена на нещата. Той е получил името си от самата си природа. Днес това вече не се прави. Уран, например, няма толкова

оправдано име, тъй като е открит по-късно. Това, което виждаме на небесата като Сатурн днес, стои по отношение на нашата Земя като дете към старец. Един ден Сатурн ще стане Земя. Толкова малко вероятно е старецът да се е развил от момчето, което стои до него, толкова малко вероятно е Земята да се е развила от Сатурн, който стои на небесата днес. Същото е и с другите небесни тела. Слънцето е такова тяло, каквото някога е била Земята; то обаче се е развило. Точно както момчето стои близо до стареца, така и различните планети стоят на небесата. Те са на различни етапи от еволюцията, които нашата Земя, сега в четвъртото си въплъщение, отчасти вече е преминала и отчасти ще претърпи в бъдеще. Планетите обаче се намират в определена връзка помежду си и окултистът изразява тази връзка по различен начин от начина, по който астрономът го прави днес.
Знаете, че Земята се върти около Слънцето, че Меркурий и Венера, като сестри на Земята, също се въртят, и знаете също, че самото Слънце се движи. Сега окултната астрономия е провела точни изследвания на тази връзка. Тя е изследвала не само движението на Земята и другите планети, но и движението на самото Слънце. Тук се стига до определена точка в космическото пространство, която е един вид духовен център, около който се върти Слънцето, а с него и нашата Земя и всички планети. Различните тела обаче не се движат еднакво бързо. Именно тази връзка на скоростта на движението им едно спрямо друго е определила окултната астрономия. Тя произтича от факта, че когато гледаме Марс, Венера и т.н., тези небесни тела се движат с определена скорост, но цялото звездно небе сякаш почива неподвижно. В смисъла на истинското окултно изследване този покой е само привиден. В действителност това звездно небе се движи на определено разстояние за сто години и това разстояние, през което се движи небосклонът, се определя като основно число. Ако приемем това движение и сравним с него движенията на планетите, ще открием, че:
Движението на Сатурн е два пъти и половина по-голямо от това на Юпитер;
това на Юпитер е пет пъти по-голямо от това на Марс;
това на Марс е два пъти по-голямо от това на Луната.
Движението на Сатурн обаче е 1200 пъти по-голямо от това на целия небесен купол.

Когато възникне физическа, музикална хармония, тя се основава на факта, че различните струни се движат с различна скорост. В съответствие със скоростта, с която се движат отделните струни, звучи по-висок или по-нисък тон и смесването на тези различни тонове произвежда хармонията. Точно както вие, тук във физическия свят, получавате музикални впечатления от вибрациите на струните, така и този, който е проникнал до нивото на ясновидство в девачан, чува движенията на небесните тела. Чрез връзката на различните скорости на планетите възникват основните тонове на хармонията на сферите, които звучат през космоса. По този начин школата на Питагор е имала право да говори за небесна хармония. С духовни уши човек може да я чуе.

Когато разпределите фин прах възможно най-равномерно върху тънка месингова пластина и след това погалите ръба с лък, прахът се движи в определена линия. В зависимост от височината на тона ще се образуват всякакви фигури. Тонът влияе върху разпределението на материала. Те се наричат фигури на Хладни.
Когато духовният тон на небесната хармония прозвуча във вселената, той организира планетите в техните взаимоотношения. Това, което виждате разпространено в космическото пространство, беше подредено от този съзидателен тон на Божеството. Чрез факта, че този тон прозвуча в световното пространство, материята се оформи в слънчева система, в планетарна система. Можете да видите, че изразът „небесна хармония“ е повече от гениално сравнение. Това е реалност.
Сега към друго съображение. Всеки, който се е занимавал известно време с антропософия, знае, че нашата Земя в сегашното си въплъщение е преминала през няколко етапа на развитие. В далечното минало тя е била в огнено-течно състояние. Това, което днес е камък и метал, е текло по онова време, както днес тече желязо в железарски завод. Възражението, че по онова време не е могло да има живо същество, не издържа, защото човешкото тяло е било пригодено за условията на онова време. Земята се е трансформирала от това огнено-течно състояние в това, което наричаме Атлантида. Нашите предци тогава са живели на континент, който днес образува дъното на Атлантическия океан. Естествено, тези предци са били съвсем различно устроени от днешния човек. В определени отношения те са били ясновидци, ехо от по-висши етапи на ясновидство. Атлантският човек не би могъл да види външен обект, ограничен в пространството. В ранните дни на атлантската еволюция виждането е било съвсем различно. Когато един човек се е приближавал до друг, не са се възприемали очертанията на неговата форма. По-скоро в него се е появил цветен образ, който няма нищо общо с външното, а отразява вътрешно душевно състояние. Той може би е видял чувството за отмъщение у другия и е избягал от него. В една изгряваща червена картина чувството за отмъщение се е изразило. Външното виждане на обектите се е развивало съвсем постепенно. Това, което човекът е виждал по-рано, е било един вид астрален цвят и трансформацията е настъпила в това, че човекът е разпространил този цвят върху обектите, така да се каже.
Естествено, този друг вид възприятие е бил свързан с факта, че човекът по онова време е изглеждал съвсем различно от човека днес. В по-късния атлантски период човекът например е имал отдръпнато физическо чело, докато етерното тяло е изпъквало като могъща сфера. Тогава физическото и етерното тяло се приближили и когато двете се съединили зад челото, между очите, човекът е стигнал до важен момент в своята еволюция. Днес етерната глава на човека точно пасва на физическата. Това все още не е така с коня, но с промяната на човешката глава, други членове също са се трансформирали. Постепенно се е появила настоящата телесна форма на човека. Помислете живо за края на атлантската епоха. Човекът

все още е имал някакъв вид ясновидство; въздухът е бил наситен с водни пари. В този гъст воден въздух слънцето и звездите не са можели да се възприемат; дъга никога не би могла да се появи; гъсти, тежки маси от мъгла са покривали земята. Оттук и митът говори за Нифлхайм, за дом на мъглата. Тогава водите, които са били толкова разпръснати във въздуха, са се кондензирали. Те са покрили Атлантида. Потопът символизира могъщото кондензиране на мъгливите маси във вода. Когато водата се отдели от въздуха, се появи нашето сегашно възприятие. Човекът едва тогава можеше да види себе си, когато видя други обекти около себе си.
Физическото тяло показва много закономерности, които имат по-дълбок смисъл. Една от тях е следната. Ако някой направи сандък, чиято височина, ширина и дължина са в съотношение три към пет към тридесет, като дължината съответства на дължината на тялото, тогава височината и ширината също биха съответствали на пропорциите на тялото. С други думи, тук са дадени пропорциите на нормално организирано човешко тяло. Когато човекът излезе от потопа на Атлантида, пропорциите на физическото му тяло съответстваха на тези мерки. Това е изразено в Библията по красив начин със следните думи: „И Бог заповяда на Ной да построи сандък триста лакъта дълъг, петдесет лакъта широк и тридесет лакъта висок.“ (1 Мойсей, 6-15). В тези измервания на Ноевия ковчег ние сме посочили точно мерките за хармонията на човешкото тяло.
Когато обясним причините за това, ще можем да разгледаме по-задълбочено значението на тези библейски думи.

2. Символичното значение на Ноевия ковчег и готическите църкви

Символизмът на някои животински форми и тяхната връзка със стихиите: змия, риба, пеперуда, пчела.

Вчера спряхме с указанието за Ноевия ковчег, като заявихме, че пропорциите на неговата височина, ширина и дължина изразяват пропорциите на човешкото тяло. Сега, за да разберем значението на този ковчег, споменат в Библията (1 Моисей 6:15), трябва да задълбочим познанията си за различни неща. Първо трябва да си изясним какво означава, че съд, чрез който човекът трябва да бъде спасен, има определени размери. След това ще е необходимо да се занимаем с онова време от човешкото развитие, в което са се случили действителните събития, за които се отнася историята за Ной.

Когато хора, които разбират нещо от окултизъм, са създавали някакъв предмет във външния свят, с него винаги е била свързана съвсем определена цел за душата. Спомнете си готическите църкви, онези характерни сгради, възникнали в началото на Средновековието и разпространени от Западна към Средна Европа. Тези църкви имат определен архитектурен стил, който се изразява в арката, състояща се от две части, съединяващи се в точка отгоре. Тази архитектурна особеност прониква в цялото като атмосфера - този особен свод, състоящ се от две части, стесняващи се към точка, цялото се простира нагоре, колоните с определена форма и т.н. Би било съвсем погрешно да се твърди, че такава готическа катедрала просто е възникнала от външни нужди, може би от определен копнеж, да се създаде Божи дом, който да изразява или означава това или онова. Нещо много по-дълбоко стои в основата на това. Тези, които са дали първите идеи за тези готически сгради, са били адепти в окултизма. Те са били до известна степен посветени. Тяхната цел е била да видят, че всеки, който влезе в такъв Божи дом, ще получи съвсем определени душевни впечатления. Когато човек види тези своеобразни арки, когато погледне вътрешното пространство, в което колоните се издигат като дървета в горичка, такъв Божи дом действа върху душата съвсем различно от например къща, носена от стари колони, която има обикновен римски или ренесансов купол. Разбира се, човек не осъзнава факта, че подобни форми произвеждат съвсем определени ефекти; те се случват в несъзнаваното. Той не може да бъде рационално наясно какво се случва в душата му. Много хора вярват, че материализмът на нашето съвременно време възниква, защото се четат толкова много материалистични писания. Окултистът обаче знае, че това е само едно от по-малките влияния. Това, което окото вижда, е от много по-голямо значение, защото оказва влияние върху душевните процеси, които горе-долу протичат в несъзнаваното. Това е от изключителна практическа важност и когато духовната наука един ден наистина завладее душата, тогава практическият ефект ще стане забележим в обществения

живот. Често съм обръщал внимание на факта, че е било нещо различно от това, което е днес, когато човек през Средновековието е вървял по улиците. Отдясно и отляво имаше фасади на къщи, изградени от това, което душата чувстваше и мислеше. Всеки ключ, всяка ключалка носеше отпечатъка на този, който ги е създал. Опитайте се да осъзнаете как отделният майстор е изпитвал радост във всяка мебел, как е влагал собствената си душа в нея. Във всеки предмет е имало частица от душата и когато човек се е движил сред такива неща, към него са се стичали душевни сили. Сега сравнете това с един град днес. Ето магазин за обувки, железария, месарница, после кръчма и т.н. Всичко това е чуждо на вътрешните душевни процеси; то е свързано само с външния човек. По този начин то поражда онези душевни сили, които са склонни към материализъм.Тези влияния действат много по-силно от догмите на материализма. Добавете към тях и нашето ужасно изкуство на рекламата. Стари и млади се скитат из море от такива отвратителни продукти, които събуждат най-злите сили на душата. Същото правят и нашите съвременни хумористични списания. Това не е предназначено да бъде фанатична агитация срещу тези неща, а само указания за факти. Всичко това излива поток от сили в човешката душа, определяйки епохата, която води човека в определена посока. Духовният учен знае колко много зависи от света на формите, в които живее човек.

Към средата на Средновековието по поречието на Рейн възниква забележителното религиозно движение, наречено християнски мистицизъм. То е свързано с водещи духове като Майстор Екхарт, Таулер, Сузо, Рюйсбрук и други. Това е било огромно задълбочаване и засилване на човешкия емоционален живот, защото тези проповедници не са стояли сами, а са имали вярна публика по това време. Името „парсон“ (Пфаф - пренебрежителен израз за „парсон“) през тринадесети и четиринадесети век не е имало значението, което има днес, но е било нещо, което трябва да се цени. Платон е бил наричан „великият пастор“. Тъй като от тези велики души е произлизало такова задълбочаване, Рейн е бил наречен по това време „Улицата на великия пастор на Европа“. Знаете ли къде са се зародили тези душевни сили, които са търсили вътрешен съюз с божествените сили на битието? Те са били зародени в готическите катедрали с техните заострени арки, стълбове и колони. Това е образовало тези души. Това, което човекът вижда, това, което се излива в неговата среда, се превръща в сила в него. В съответствие с него той формира себе си.

Нека представим това схематично на фона на човешкото развитие. В даден момент се създава архитектурен стил, роден от великите идеи на посветените. Човешките души поемат силата на тези форми. Минават векове. Това, което душата е погълнала чрез съзерцанието си на строителни форми, се появява в настроението на нейната душа. Тогава ще се появят пламенни души, души, които гледат към висините. Дори когато ходът не винаги е бил точно такъв, какъвто го описах, все пак

подобни ефекти често са се проявявали в човешкото развитие. Сега нека проследим тези хора още няколко хилядолетия. Онези, които са погълнали силите на формите на тези сгради в душите си, показват израз на вътрешните си душевни конфигурации в лицата си. Цялата човешка форма се формира чрез такива впечатления. Това, което е построено преди хиляди години, ни се появява в човешките лица хиляди години по-късно. Така човек разбира защо са се практикували такива изкуства. Посветените гледат в далечното бъдеще и виждат как е предназначено да станат човешките същества. Следователно в определен момент те формират външни строителни стилове, външни форми на изкуство, в голям мащаб. Така се полага зародишът на бъдещите човешки епохи.
Когато правилно имате предвид всичко това, ще разберете какво се е случило в края на Атлантската епоха. Въздухът не е съществувал такъв, какъвто е днес; разпределението на въздуха и водата е било съвсем различно от това, което е днес. Маси от мъгла са обграждали Атлантида. Когато си представите как се издига мъглата, как се образуват облаците и вали дъжд, тогава ще видите в миниатюра какво се е случвало над огромните пространства на Атлантида през хилядолетията. С промяната във външните условия на живот на човека, той също се е променил. Преди тогава, в страна, покрита с гъсти мъгливи маси, са живели хора, притежаващи вид ясновидство. Постепенно са дошли дъждовните бури; постепенно хората са свикнали с изцяло нов начин на живот, с ново възприятие, с ново осъзнаване. Човешките тела е трябвало да се променят. Ще се изумите, ако видите снимки на първите атлантски хора. Колко различни са били те от хората днес! Не вярвайте обаче, че тази промяна е станала от само себе си. В продължение на дълги периоди от време човешките души е трябвало да работят върху тези човешки тела и да предизвикват ефекти, каквито са описани в простия пример за въздействието на архитектурните форми върху емоционалния живот на душата, който по-късно се е проявил на лицата им.
Как беше, когато Атлантската епоха премина в Следатлантската епоха? Първоначално човешката душа претърпя промяна и в съответствие с това тялото се оформи. Нека се задълбочим в това! Нека си представим един стар атлант. Той все още имаше ясновидско съзнание и по този начин беше свързан със средата, в която живееше, с изпълнената с мъгла атмосфера. Поради тази атмосфера нещата не му се показваха с ясно очертани контури. Всъщност те по-скоро се появяваха цветни картини; възприятията му бяха потоци от преливащи се цветове. В това постепенно се появяваха очертания. Предметите се разкриваха като фенери в мъглата, обгърнати от цветове на дъгата, и духовните му способности се развиваха съответно. Ако това състояние беше продължило, би било невъзможно човекът да придобие сегашното си тяло. Предметите трябваше да приемат сегашните си контури, въздухът се освобождаваше от вода. Този процес продължаваше хиляди години. Само постепенно нещата придобиваха отчетливост. Човешката душа е

трябвало да получи други впечатления, нови впечатления, и съответно да оформи тялото си, защото в съответствие с това, което мислите и чувствате, се формира тялото ви. Каква форма е трябвало да изпита душата, когато е избягала от водния пейзаж на Атлантида в новия въздушен пейзаж? За да се оформи сегашното тяло, човешкото същество е трябвало да бъде обградено от форма с определена дължина, ширина и дълбочина. Всъщност тази форма му е била дадена, за да може тялото да се оформи по този начин. Точно както настроението на мистиците се е моделирало от формата на катедралата и както посветеният би могъл да посочи кои лица са се оформили съответно, така и човешките същества постепенно са се трансформирали, тъй като всъщност са живели в съдове, под влиянието на велики посветени, които са били построени според тези размери. Преди времето на нашето сегашно човечество е имало един вид воден или морски живот, който е живял в съдове, в които човечеството постепенно е свиквало с живота на сушата. Животът на атлантите е бил до голяма степен живот в съдове. Не само че са били заобиколени от воден, мъглив въздух, но голяма част от Атлантида е била покрита от морето. Това е дълбоката мистерия на Ноевия ковчег. Това, което може да се открие в оригиналните религиозни документи, има огромна дълбочина. Сияние на мъдрост и безгранична възвишеност обгръща тези първични записи, когато се потопим дълбоко в тях.

В Битие се среща символът на змията. В римските катакомби се натъквате на изображението на рибата, за която преданието ни казва, че означава християнина или Христос. Ако някой размисли върху тези символи, разбира се, би могъл да намери много гениални неща, но това би било само спекулация. Искаме да се занимаваме само с реалности, тъй като и тези неща са ни дадени от духовния и астралния свят. Ако ме последвате за няколко минути в историята на човешката еволюция, ще видите какви истини се съдържат в тези два символа.

Нека си припомним още веднъж, че Земята е имала толкова различни въплъщения, колкото и човекът. Човешката форма винаги е присъствала по време на различните земни въплъщения - на Сатурн, Слънце и Луна. Неговото его обаче е придобито за първи път на Земята. Сега трябва да обърнем накратко вниманието си към външния вид на Земята, каквато е била в първото ѝ въплъщение, докато е била все още Сатурн. По това време скали или ниви за обработка все още не са съществували. Човешкото физическо тяло е съществувало, но в по-фино състояние. Едва постепенно то се е кондензирало до сегашната си плътска форма.

Когато изследвате материалите около вас днес, ще откриете, че те съществуват в различни състояния. Първо, има твърдо състояние, наречено Земя в окултизма; след това течно състояние, наречено Вода в окултизма - не се има предвид само водата на земята, но и всичко, което е течно. След това цялата газообразна материя, наречена Въздух в окултизма. Има едно още по-фино състояние, Огън. Разбира се, днешните физици не приемат това, но окултистът знае, че Огънят може да се сравни

със Земята, Водата и Въздуха, че Огънят е първото етерно състояние, че е по-фино от Въздуха. Където се намира Огън или Топлина, присъства нещо, което е още по-фино от Въздуха. Ако си представим вещество, по-фино от Топлината, щяхме да стигнем до Светлината. Това, което ние, в окултния смисъл, наричаме Земя, Вода и Въздух, все още не е съществувало на Сатурн. Тези телесни състояния са възникнали на Слънцето, Луната и Земята. Най-плътното състояние на Сатурн е било Топлината или Огънят. Човекът е живял в него, тялото му всъщност е било един вид отразен образ. Да представим това по-подробно би ни отвело твърде далеч.
Сатурн се превърна в Слънце. Въздухът беше добавен към Огъня и беше най-плътното състояние на Слънцето. Когато физическото тяло достигна ефирен стадий, то беше импрегнирано с етерното тяло. Нямаше други същества освен Въздушни същества. Като човек, човек би могъл да проникне през тези Въздушни същества, защото те бяха също толкова проникващи, колкото е въздухът днес. Те биха могли да бъдат сравнени с Фата Моргана, толкова леки и мимолетни бяха те. Разбира се, въздухът на Слънцето беше малко по-плътен от нашия сегашен въздух. Водното състояние първоначално възникна на Луната и всичко, което живееше на тази Луна, беше само кондензация на Водата. Медузи и слузести същества, каквито все още можем да видим днес, ни дават представа за тези водни същества. Само физически тела от този вид бяха способни да приемат астрално тяло. Развитието продължи постепенно. В края на Лунния период някои водни части се бяха сгъстили достатъчно, така че се образуваше вид твърда почва като торф, слуз или спанак. Най-голямото сгъстяване наподобяваше дървесината на нашите съвременни дървета. След това Луната се превърна в нашата сегашна Земя; Добавено е състоянието на твърдото, минералното. Външната обвивка става твърда; съответно и постепенно всички същества стават все по-плътни и по-твърди. Постепенно човекът се развива в същество от плът - първоначално на Сатурн - същество на топлината, на Слънцето - същество на въздуха, на Луната - същество на водата и накрая, на Земята той става същество от плът. Нека сега разгледаме значението на това развитие. На Сатурн се формира зародишната основа за физическото тяло; на Слънцето се добавя етерното тяло; на Луната - астралното тяло. Но на Луната се случва нещо допълнително. Човекът, който остава на Старата Луна, тогава е много по-ниско в развитието си, отколкото е днес, защото астралното тяло в Лунния период е пълно с бушуващи страсти. Едва по-късно, когато се добавя егото, астралното тяло се пречиства.
За това беше необходимо планетарно развитие. Луната отново трябваше да падне обратно в Слънцето, лошите лунни хора трябваше отново да се обединят със слънчевите същества. Така, когато Земята започна, древните Слънце и Луна отново бяха едно тяло. Именно висшите същества, обитаващи Слънцето, трябваше да изгонят Луната и в резултат на това Луната се превърна в плътна маса с всичките си различни импулси. Сега всички лоши същества, които бяха изгонени с Луната,

трябваше да бъдат спасени отново и така се състоя повторното съединяване на Луната със Слънцето.
Какво би се случило, ако това събиране не се беше случило, ако всяко беше поело по свой собствен път? Тогава би било невъзможно човекът да се появи в сегашната си форма, нито пък слънчевите същества биха се развили до това, което са днес. Ако Старата Луна беше поела по свой собствен път сама и не беше могла чрез събирането със Слънцето да черпи нови сили, тогава най-висшето същество, което някога би могло да бъде създадено на Луната, би приличало на змия. Слънчевите същества, от друга страна, които бяха толкова духовни, че нямаха физическо тяло, а притежаваха етерно тяло като свой най-нисш член, щяха да получат физическо тяло, чиято най-висша форма би била тази на риба. Естествено, рибената форма би била само външен израз за души, достигнали много по-висока степен на развитие, точно както нашата настояща рибена групова душа е нещо възвишено. Луната отново падна в Слънцето и по-късно нашата Земя изхвърли сегашната Луна, която отнесе със себе си най-лошите вещества. По този начин стана възможно съществата на нашата Земя да се развият отвъд змийската степен до тази на човека. Именно слънчевите същества дариха на съществата на нашата земя силата да се издигнат над змията. Материалната чистота на слънчевото състояние на тези висши същества се изразява във формата на риба, защото това е най-висшата материална форма, която старата слънчева природа е могла да постигне.
Христос е Слънчевият Герой, който е пренесъл цялата сила на Слънцето върху Земята. Сега ще можете да разберете с каква дълбока интуиция е разбирало езотеричното християнство формата на рибата, защото тя означава външния символ на слънчевата сила, на силите на Христос. Разбира се, рибата външно е непълно същество, но тя не е слязла толкова дълбоко в материята и е проникната до известна степен от егоизъм.
Окултистът казва, че змията е символ на земята, както се е развила от Луната. Рибата е символ на духовното битие, както се е развило от Слънцето. Нашата земя, каквато стои пред нас със своите твърди вещества, има най-нисшето си битие в змията. Това, което се е отделило като водна субстанция, като чиста вода, би могло да се прояви като риба. За окултиста рибата е нещо, което се е родило от водата. Какво е това, което по подобен начин се е родило от въздуха или от огъня? Това са области, които е трудно да се обяснят, но поне тук могат да се дадат някои насоки. Какви са били нещата на Земята, когато тя току-що се е развила от Сатурн до Слънце? Тогава човекът е бил един вид въздушно същество. Смъртта и умирането, както се разбират сега, той не е познавал, защото е можел да се трансформира. Нека си изясним как човекът е стигнал до сегашното си съзнание за смърт и умиране. Душата на човека е била в атмосферата на Слънцето, но е била свързана с това, което е било там долу като тяло. В наше време астралното тяло на човека, дори когато се е изплъзнало през нощта, принадлежи на физическото тяло и е било

същото на Сатурн и Слънце, с изключение на това, че никога не се е изплъзнало вътре. В началото на Слънцето тялото е било долу; горе е било нещо, което като душа принадлежи на определено тяло, което е управлявало това тяло, което е имало духовно съзнание. Тялото на тази душа е било подчинено на други закони на растеж и умиране, отколкото е случаят днес. То е губило определени части, но е добавяло нови. В продължение на дълги периоди от време душата е живяла непроменена, докато тялото се е променяло. Разбира се, когато Слънцето е било в определено състояние, човекът се е идентифицирал по определен начин с тялото си. Тялото му се е трансформирало в алтернативни условия. Първоначално се е създало тяло с определена форма, след което тази форма се е трансформирала в друга, отново в друга и накрая в четвърта. След последната си промяна, то се е върнало към първоначалното си състояние. Човекът е запазил същото съзнание, докато тези форми са се променяли. Когато първото телесно състояние е възникнало отново, когато човекът се е върнал към първата форма, след като е преживял останалите три, той се е почувствал обновен. Тази трансформация е запазена за нас в пеперудата, която се развива през четири форми: яйце, ларва, какавида и пеперуда. Това е йероглифът, знакът за въздушното състояние на човека на Слънцето. В пеперудата днес, при нашите напълно променени условия, това състояние е, разбира се, един вид упадък. Човекът е еволюирал отвъд това състояние, но за окултиста пеперудата е негов символ. Той я определя като въздушно същество, точно както определя змията като земно същество, а рибата като водно същество. Защо птиците не са определени като въздушни същества, ще бъде разгледано друг път.

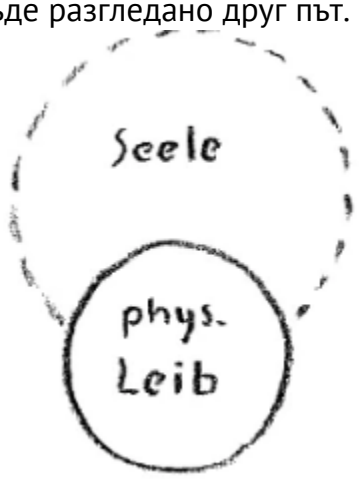

Сега нека се върнем към първото състояние на Сатурн, когато човешкото същество е било душевно-духовно същество, което винаги е имало едно и също тяло, което е осъзнавало, че е безсмъртно на по-ниско ниво и непрекъснато е променяло тялото си. Това състояние също е запазено за нас в едно особено същество, което, когато се разглежда като цялостна групова душа, стои по определен начин по-високо от човека. Това е пчелата. Когато изучавате целия кошер, имате нещо съвсем различно

от отделната пчела. Целият кошер има духовен живот, който в известен смисъл съответства на живота на Сатурн на по-ниско ниво и който ще бъде достигнат на Венера на по-високо ниво. Тялото на пчелата обаче е останало на старото ниво на Сатурн. Трябва наистина да разграничим душата на целия кошер като не обикновена групова душа, а същество само по себе си, и отделната пчела като запазила формата, през която човешкото тяло е преминало на Сатурн. Тъй като пчелата е изостанала като външно същество, тя би могла да постигне по-висше духовно съзнание. Оттук и прекрасният социален състав на кошера! Пчелата е символ на духовния човек, който не познава смъртността. Когато човекът е бил с такава духовност, нашата планета е била в огнено състояние. Когато, подобно на Венера, тя отново ще бъде доста огнена, човекът отново ще бъде духовно същество. Така, в пчелата имате съществото, което е огненото същество за окултиста.
Ще бъде интересно да се спомене тук един паралелизъм, за който обикновената наука малко може да каже. Какво има в себе си днешният човек от топлината на Сатурн? Неговата кръвна топлина. Това, което по онова време е било разпределено по целия Сатурн, се е освободило до известна степен и днес образува топлата кръв на човек и животно. Когато изследвате температурата на един кошер, ще откриете, че тя е приблизително същата като тази на човешката кръв. Целият кошер развива температура, сравнима с тази на кръвта, защото, в съответствие с природата на своето същество, той се връща към същия източник, както и човешката кръв. Така окултистът определя пчелата като родена от топлина. Той определя пеперудата като въздушно същество, а змията като земно същество.
От тези разсъждения отново виждате колко дълбоко са свързани символите и окултните знаци с това, което знаем за еволюционната история на планетите и човека.

3. Символизмът на числата

Мистиците и времето на Коперник. Инволюция, еволюция и сътворение от нищото. Числото четири, знакът на сътворението.

Днес първо ще се занимаем с разглеждане на това, което се нарича символика на числата. Когато говорим за окултни знаци и символи, е необходимо да споменем символите, които се изразяват в числа, дори и само накратко. Може би си спомняте моите разяснения от онзи ден, в които говорих за числовите пропорции във Вселената, за скоростта, с която се движат отделните планети, и за хармонията на сферите, която се получава чрез тези различни скорости. Дори от това можете да видите, че числата и числовите пропорции имат определено значение за Космоса и света.

Можем да кажем, че именно в числата се изразява хармонията, която блика от пространството. Сега ще насочим вниманието си към един по-интимен числов символизъм, чието значение обаче можем само да докоснем. Ако наистина се потопим в него, ще трябва да вземем предвид много други неща. Както и да е, ще получите поне представа какво се има предвид, когато се казва за старата окултна питагорейска школа, че е подчертавала необходимостта от потапяне в природата на числата, за да се получи представа за света. Да мислиш за числата може да изглежда сухо и скучно за мнозина. За онези, които са засегнати от материалистическата култура на нашето време, това ще изглежда като просто игриво занимание, ако се вярва, че чрез разглеждане на числата е възможно да се получи познание за природата на нещата. Имаше обаче дълбока причина великият Питагор да каже на учениците си, че знанието за природата на числата ще доведе до същността на нещата. Но не смятайте, че е достатъчно да размишлявате върху числата 1, 3 или 7. Истинското окултно учение не знае нищо за магьосничество и магия, нито за суеверно значение на някакво число. Неговото познание се основава на по-дълбоки неща и от краткия очерк, който ще ви дам, ще видите, че числата могат да ви дадат ключ към това, което се нарича медитация, ако имате ключа да се потопите достатъчно дълбоко.

Числото *едно* трябва да бъде нашата отправна точка. По-късно, когато разгледаме другите числа, ще стане по-ясно до каква степен числото едно символизира това, което ще кажа. В целия окултизъм Единицата винаги е обозначавала неделимото единство на Бог във вселената. Бог е обозначен с числото едно. Не бива обаче да вярваме, че нещо може да се постигне, като се погълнем само от това число. По-късно ще видите как това поглъщане би трябвало да се случи с право и ще бъде много по-плодотворно, ако първо разгледаме другите числа.

Две се нарича числото на откровението в окултизма. Това означава, че всичко, което ни се явява в света, всичко, което се разкрива, всичко, което не е скрито по никакъв начин, стои като дуалност. По този начин ние придобиваме почва под

краката си, докато с числото едно се опипваме в непостижимото. Навсякъде в природата откривате, че нищо не се разкрива, без да е свързано с числото две. Само светлината не може да се разкрие. Трябва да има и сянка или тъмнина – тоест дуалност. Никога не би могло да има свят, изпълнен с проявена светлина, ако няма съответстваща сянка. Така е с всички неща. Никога не би било възможно доброто да се прояви, ако нямаше злото като сянка-образ. Дуалността на доброто и злото е необходимост в проявения свят. Има безкрайно много дуалности. Те пасват на целия живот, но трябва да ги търсим на правилните места.
В живота има една важна двойственост, върху която хората биха могли да се замислят. Вчера разгледахме различни състояния, които човек е преживял, преди да стане обитател на сегашната ни Земя. Видяхме, че на Сатурн и на Слънце той е имал определено безсмъртие, тъй като е управлявал тялото си отвън, е отчупвал парчета от това тяло и е добавял нови, така че не е усещал нищо от избледняване и умиране. Човешкото съзнание по онова време не е било такова, каквото е днес, а е било притъпено. Хората са се преборили със съзнание за първи път на нашата Земя. Именно тук човек за първи път става същество, което знае нещо за себе си и може да се различава от предметите. За да се случи това, е било необходимо не само да управлява тялото си отвън, но и да отчупва парчета от това тяло и да добавя нови, така че да не усеща нищо от избледняване и умиране. Човешкото съзнание по онова време не е било такова, каквото е днес, а е било притъпено. Хората са се преборили със съзнание, което е свързано със самосъзнанието за първи път на нашата Земя. Именно тук човек за първи път става същество, което знае нещо за себе си и може да се различава от предметите. За да се случи това, беше необходимо не само той да се насочи отвън, но и да се вмъкне в това тяло, да се възприеме в него и да му каже „Аз“. Само защото човек се намира изцяло в тялото си, той е успял да постигне пълното си съзнание. Сега обаче той споделя и съдбата на тялото си. Преди, когато все още се носеше над него, това не беше така. Едва когато човек е постигнал тази степен на съзнание, той е влязъл във връзка със смъртта. В момента, в който тялото му се разпадне, той усеща спирането на егото си, защото се идентифицира с тялото си. Само постепенно, чрез духовно развитие, той отново ще постигне старото безсмъртие. Тялото е тук като школа, чрез която да се пребори с безсмъртието със самосъзнание. Чрез смъртта човек придобива безсмъртие на по-високо ниво. Докато не е преживял смъртта, толкова дълго светът е бил неразкрит за него, защото дуалността принадлежи на разкрития свят - смъртта и животът. По този начин бихме могли да посочим дуалностите на всяка стъпка от живота. Във физиката срещате положително и отрицателно електричество, в магнетизма - сили на привличане и отблъскване. Всичко се проявява в дуалност. Две, дуалност, е числото на появата, на проявлението.
Няма обаче друго откровение, освен че Божественото властва зад кулисите. По този начин зад всяка двойственост се крие единство. Следователно, *три* не е нищо друго

освен две и едно, тоест откровението и съществуващата божественост, която го подкрепя. Три е числото на Божествеността, която се разкрива. В окултизма има твърдение, което гласи, че две никога не може да бъде числото за Божествеността. Едно е число за Бог, а също и за трите. Този, който вижда света като двойственост, го вижда само в неговото откровение. Който твърди, че тази двойственост е всичко, винаги греши. Нека си го изясним с пример. Дори на места, където се обсъжда духовната наука, често се греши срещу твърдението на истинския окултизъм, че две е числото на откровението, но не числото на пълнотата или завършеността. Често ще го чуете да се казва в популярния окултизъм от хора, които всъщност не знаят, че всяко развитие протича чрез инволюция и еволюция, но ще видим каква посока всъщност поема това. Първо обаче нека разгледаме едно растение, напълно развито растение с корени, листа, стъбла, цветове, плодове и т.н. Това е еволюция. Но сега наблюдавайте малкото семе, от което растението е възникнало или може да възникне. В това мъничко семе цялото растение е, в известен смисъл, вече съдържащо се. То е скрито в него, обвито, защото семето е взето от цялото растение, което е вложило всичките си сили в семето. Тук можем да направим разлика между два процеса - единият, в който силите на семето са се разгърнали и разгърнали в растението, еволюцията, и другият, в който растението се е сгънало и, така да се каже, се е промъкнало в семето, инволюцията. Процесът, който се случва, когато същество, което има много органи, се оформя така, че нищо от тези органи не остава видимо, така че те се свиват до малка част, се нарича инволюция. Процесът на разширяване и разгръщане е еволюция. Навсякъде в живота тази двойственост се редува, но винаги само в рамките на проявеното. Можете да проследите това не само в растението, но и във висшите сфери на живота.
Нека проследим мислено например развитието на европейския духовен живот от Августин до Калвин, тоест приблизително през Средновековието. У Августин ще откриете един вид мистична вътрешност. Никой не може да чете „ *Изповедите“* или другите му произведения, без да изпита дълбоката вътрешност на емоционалния живот на този човек. Когато продължим по-нататък, се натъкваме на прекрасни герои като Скот Еригена, монах от Шотландия, наричан Шотландския Свети Йоан, който по-късно живял в двора на Чарлз Плешивия. Той не се разбирал добре с Църквата и се разказва, че братята от неговия орден го измъчвали до смърт с карфици. Разбира се, това не бива да се приема буквално, но е вярно, че е бил измъчван до смърт. Той е написал великолепна книга „ *За разделенията в природата“*.което разкрива голяма дълбочина на мисълта, въпреки че от антропософска гледна точка тя липсва в много отношения. Продължавайки по-нататък, откриваме немските мистици в района на Рейн, чрез които вътрешна топлина се изливала върху голям брой хора. Не само най-висшите духовници са я изпитвали, но и тези, които са работили на земята и в ковачниците. Всички те са били подхванати от това течение на времето. По-нататък по пътя откриваме

Николай Кузански (1400–64) и така можем да проследим във времето до края на Средновековието. Винаги откриваме тази дълбочина на чувството, тази вътрешност, която се разпростира върху всички слоеве на населението. Ако сега сравним това време с това, което го следва, с периода, който започва през шестнадесети век и се простира до нашия, забелязваме огромна разлика. В началото откриваме Коперник, който чрез всеобхватна идея е осъществил обновление на духовния живот, чиято мисъл е станала толкова неразделна част от човешкото мислене, че който днес вярва в нещо друго, се смята за глупак. Виждаме Галилей, който открива закона за гравитацията, наблюдавайки люлеенето на църковна лампа в Пиза. Стъпка по стъпка проследяваме течението на времето до наши дни и навсякъде откриваме обратното, строгата противоположност на Средновековието. Чувствата постоянно намаляват и вътрешността изчезва. Интелектът постепенно излиза на преден план и хората стават по-умни. Духовната наука обяснява разликата между тези две епохи и ни показва, че тази промяна е трябвало да се случи. Има едно окултно твърдение, което казва, че периодът от Августин до Калвин е бил период на мистична инволюция. Какво означава това? От времето на Августин до шестнадесети век е имало външно разгръщане на мистичния живот; той е бил отвън. Но е имало и нещо друго - интелектуален живот, скрит в зародишна форма. Той е бил, така да се каже, като слънце, заровено в духовната земя, което се е разгърнало по-късно след шестнадесети век. Интелектът е бил инволюиран, както растението в своето семе. Нищо не може да се появи в света, което преди това не е било в такава инволюция. От шестнадесети век интелектът еволюира, мистичният живот се оттегля. Сега е дошло времето, когато този мистичен живот трябва отново да се появи, когато чрез Антропософското движение той ще бъде доведен до разгръщане, до еволюция.
По този начин инволюцията и еволюцията се разкриват последователно навсякъде в живота. Който и да спре дотук обаче, взема предвид само външния аспект. За да се съобразим с цялото, трябва да включим трети аспект, който стои зад тези два. Какъв е този трети аспект? Представете си, че сте изправени пред феномен във външния свят. Размишлявате върху него. Вие сте тук, външният свят е там и отвътре възникват вашите мисли. Тези мисли не са били там преди. Когато например формирате мисъл за роза, тази мисъл възниква първо в момента, в който осъществявате връзка с розата. Вие бяхте тук, розата там и сега мисълта възниква във вас. Когато се появи образът на розата, се е появило нещо съвсем ново. Това е така и в други сфери на живота. Представете си художника Микеланджело, който подрежда група модели. Всъщност той е правил това в най-редките случаи. Микеланджело е тук, това, което той изобразява, е там. Нещо ново – образът – възниква в душата му. Това е творение, което няма нищо общо с инволюцията и еволюцията. Това е нещо съвсем ново, което възниква от общуването между същество, което може да получава, и същество, което може да дава. Такива нови творения винаги се генерират чрез общуването на битието с битието и такива нови

творения са начало. Спомнете си какво разгледахме вчера, как мислите са творчески, как те могат да облагородят душата, всъщност дори да работят по-късно върху формирането на тялото. Каквото и да помисли едно същество веднъж, мисловното творение, концепцийното творение, работи и активно продължава по-нататък. Това е ново творение, работи и активно продължава по-нататък. Това е ново творение и едновременно с това начало, защото поражда последствия. Ако имате добри мисли днес, те са плодотворни в далечното бъдеще, защото душата ви поема по свой собствен път в духовния свят. Тялото ви се връща към елементите и се разпада. Дори всичко, чрез което е възникнала мисълта, да се разпадне, последиците от мисълта остават. Нека се върнем към примера на Микеланджело. Неговите славни картини са повлияли на милиони хора. Тези картини обаче един ден ще се превърнат в прах и ще има бъдещи поколения, които никога няма да видят неговите творения. Но това, което е живяло в душата на Микеланджело, преди картините му да приемат външна форма, това, което първоначално е съществувало като нови творения в душата му, продължава да живее, остава и ще се появи в бъдещи етапи на развитие и ще получи форма. Знаете ли защо облаците и звездите ни се появяват днес? Защото в предишни епохи е имало същества, които са имали мисли за облаци и звезди. Всичко възниква от мисловни творения.
Ето го и числото три! В откровението нещата се редуват между инволюция и еволюция. Зад това стои дълбоко скрито творение, ново творение, родено от мисълта. Всичко е възникнало от мисълта и най-великите неща в света са произлезли от мислите на Божеството. От какво тогава възникват нещата, щом идеите са нови творения? Те възникват от нищото! Тук са свързани три различни неща: Творение от нищото, което винаги се случва, когато имате идея; проявлението на това творение; ходът на неговото развитие във времето чрез двете форми, инволюция и еволюция.
Това се има предвид, когато някои религиозни системи говорят за света, създаден от нищото. Ако днес хората се подиграват на това, то е само защото не разбират какво може да се намери в тези документи. В света на проявлението, за да го обобщим още веднъж, всичко се редува между инволюция и еволюция. В основата на това е скрито творение от нищото, което се обединява с двете (инволюция и еволюция), за да образува триада. Това е съюз на Божественото с разкритото.
Така че можете да видите как можем да разсъждаваме върху числото три. Не бива да се отклоняваме и да си измисляме педантични мисли за него, а трябва да търсим двойствеността и триадата, които се срещат на всеки ход. След това разглеждаме числовите символи по правилния начин, в питагорейския смисъл, и можем да правим заключения, водещи от едното към другото. Можем също да кажем, че светлината и сянката се появяват в проявения свят и зад тях се крие трети, скрит елемент.

Сега стигаме до числото четири. Четири е знакът на космоса или на сътворението. Доколкото можем да определим с нашите настоящи органи, настоящото планетарно състояние на земята е нейното четвърто въплъщение. Всичко, което ни се проявява на земя като нашата, предполага, че това сътворение е четвъртият етап. Това е само специален случай за всички творения, които се появяват по този начин. Всички те стоят под знака на четирите. Окултистът казва, че хората днес стоят в минералното царство. Какво означава това? Тъй като човек разбира само минералното царство, той може да контролира само това царство. Използвайки минерали, той може да построи къща, часовник и други неща, защото те са подчинени на минералните закони. За различни други дейности той няма тази способност. Той не може например да образува растение от собственото си мислене. За да може да направи това, той самият ще трябва да съществува в растителното царство. Някога в бъдеще това ще бъде така. Днес хората са творци в минералното царство. Три други царства, елементарните царства, са предшествали това; минералното царство е четвъртото. Общо те са седем. Хората се намират в четвъртото царство. Едва тук те достигат до своето действително съзнание, ориентирано към външния свят. На Луната те все още са действали в третото елементарно царство, на Слънцето – във второто, а на Сатурн – в първото. В бъдеще на Юпитер те ще могат да създават растения, както днес са способни да конструират часовник. Всичко видимо в творението се намира в знака на четирите. Има много планети, които не могат да се видят с физически очи, като тези в първото, второто и третото елементарно царство. Само когато такава планета в творението влезе в минералното царство, тя може да бъде видяна. Следователно, четири е числото на космоса или на творението. С навлизането в четвъртото състояние съществото става напълно видимо за очи, които могат да виждат външни неща.
Пет е числото на злото. Това ще ни стане ясно, ако отново разгледаме човешките същества. В своето развитие хората са се превърнали в четворни същества и по този начин в същества на сътворения свят. Тук, на земята, обаче, ще бъде добавен петият член на тяхното същество, духовното аз. Ако те останат четворни същества, те биха били постоянно насочвани от боговете - към доброто, разбира се - но никога не биха развили своята независимост. Те са станали свободни чрез дара на своя зародишен пети член, но именно от това са получили и способността да вършат зло. Никое същество не може да върши зло, ако не е достигнало до „петкратност“. Навсякъде, където се срещнем със зло, такова, че то действително може да повлияе неблагоприятно на нашето собствено същество, там действа петкратност. Това е така навсякъде, включително и във външния свят, но хората не са наясно с това и настоящият ни материалистически светоглед няма представа за факта, че светът може да се разглежда по този начин. Всъщност има основание да се говори за зло само там, където се появява петкратност. Когато един ден медицината използва това, тя ще може да повлияе благотворно на хода на болестта.

Част от лечението би било да се изучи болестта в нейното развитие през първия и петия ден след началото ѝ, през отделните дни в петия час след полунощ и отново през петата седмица. По този начин винаги числото пет определя кога лекарят може най-добре да се намеси. Преди това той не може да направи много друго, освен да остави природата да си свърши работата, но след това може да се намеси, помагайки или вредийки, защото това, което с основание може да се нарече добро или зло, тогава се влива в света на реалността. В много области е възможно да се покаже, че числото пет има значение за външни събития.
Животът на човек се състои от периоди от седем години - от раждането до смяната на зъбите; пубертет; седем или осем години по-късно; към тридесет, последвани от седемгодишни периоди през останалата част от живота му. Когато един ден той вземе предвид тези периоди и обмисли какво е било най-добро за него или какво е останало настрана от него, той ще научи много за това как да си подготви добра старост. По този начин той може да постигне добро или зло за останалата част от живота си. В ранните периоди от живота може да се направи много, като се спазват определени закони на образованието. Тогава обаче настъпва важен повратен момент. Това също може да се превърне в регресия, ако човек бъде пуснат в живота с пълна увереност твърде рано. Приетият днес принцип, който изпраща младите хора в живота рано, е вреден; петият период трябва да бъде извършен, преди това да се случи. Такива древни окултни принципи са от голямо значение. Ето защо в миналото, по указание на онези, които са знаели нещо за тези неща, годините на чирака и калфата е трябвало да бъдат завършени, преди човек да може да бъде наречен майстор.
Седем е числото на съвършенството. Наблюдението на самия човек ще стане ясно. Днес той е под влиянието на числото пет, доколкото може да бъде добър или зъл. Като създание на вселената, той живее в числото четири. Когато развие всичко, което държи в момента като зародиш в себе си, той ще се превърне в седемчленно същество, съвършено по рода си. Числото седем управлява в света на цветовете, в дъгата; в света на тоновете се намира в гамата. Навсякъде, във всички сфери на живота, числото седем може да се наблюдава като вид число на съвършенството. В това няма суеверие или магия.
Сега нека отново погледнем към числото едно. Тъй като разгледахме други числа, това, което сега ще се каже за едно, ще се появи в правилната светлина. Същността на числото едно е неговата неделимост. Разбира се, то може да бъде подразделено, например, $\frac{1}{3}, \frac{2}{3}$ и т.н., но това може да се постигне само чрез мислене. В света, особено в духовния свят, когато отнемете двете трети, едната трета все още остава част от него. В същия смисъл може да се каже, че когато някоя част от Бога е отделена от Него и се прояви, останалата част съществува като нещо, което все още ѝ принадлежи. В питагорейския смисъл можем да кажем: „Разделете единството, но

никога не по друг начин, освен да имате в основните си мисли останалата част свързана с това, което е било отделено.“
Вземете тънка златна стъклена пластинка и погледнете през нея. Светът ще изглежда жълт, защото това е цветът, който ще се отразява. Но в бялата светлина се съдържат и други цветове. Какво се случва с тях? Те се абсорбират от обекта. Следователно, червеният обект изглежда червен, защото отразява червените лъчи и абсорбира останалите. Не е възможно да се отдели червената от бялата светлина, без да се оставят останалите цветове. С това докосваме ръба на световна тайна. Гледате нещата по определен начин. Виждате например червена покривка, разстлана на масата, и едновременно с това си представяте, че в нея е скрито зелено. По този начин сте постигнали това, което в питагорейския смисъл се нарича „Разделяне на Единното, така че останалото да се запази“. Ако извършвате това медитативно, ако отново и отново обединявате разделени части в едно цяло, вие сте постигнали смислено развитие, чрез което можете да постигнете духовни висоти. Математиците имат израз за това, който е валиден във всички окултни школи:

$$1 = (2 + x) - (1 + x)$$

Това е окултна формула, която изразява как Единството може да бъде разделено и частите да бъдат подредени така, че да се получи Едното. Тя показва, че като окултисти, ние не трябва да мислим за Единството просто като за Едно, а като за части, които отново събираме заедно.
И така, в тази лекция разгледахме това, което се нарича числова символика, и научихме, че когато медитираме върху света от гледна точка на числата, можем да проникнем в дълбоки световни тайни. За да допълним тези бележки, нека кажем още веднъж, че през петата седмица, на петия ден или в петия час можем да открием важни неща, които могат да бъдат пропуснати или поправени. През седмата седмица, на седмия ден или в седмия час (или в определена връзка, да речем 3 1/2, защото седем също е в това число), нещо може да се случи чрез самото нещо. Например, на седмия ден от заболяването, треската ще приеме определен характер; това може да се случи и на четиринадесетия ден. Тези неща винаги се основават на числови връзки, които сочат към структурата на света.
Тези, които се потопят по правилния начин в това, което в питагорейския смисъл можем да наречем „изучаване на числата“, ще се научат да разбират живота и света в тази числова символика. Днешната лекция имаше за цел да ви даде груби скици на мисли за това.

4. Човекът, най-значимият символ. Седемте печата

Най-значимият от символите и знаците, които имаме и които са били признавани от окултистите на всички времена, е самият човек. Човешкото същество винаги е било наричано микрокосмос, малък свят, и с право. Тези, които са се научили да го познават точно и интимно, са осъзнали, че всичко, разпространено в останалата част от природата, се съдържа в миниатюра в човека. В началото това може да е трудно за разбиране, но когато се замислите, ще схванете значението му. В човека може да се намери един вид екстракт от цялата останала природа, от всички материали и сили. Ако изучите природата на което и да е растение достатъчно задълбочено, ще откриете, че в човешкия организъм се съдържа нещо от същото, дори и да е там в съвсем малка степен. Ако изучите животно, винаги ще можете да посочите нещо в него, което е от подобна природа в човешкия организъм. За да се разбере това правилно, е, разбира се, необходимо да се разгледа развитието на света от окултна гледна точка. Окултистът знае например, че хората не биха имали сърцата, които имат днес, ако лъвът не съществуваше в природата. Нека погледнем назад към по-ранно време, когато все още не е имало лъвове.

Хората, най-старите същества, вече са съществували, но по това време са имали различно устроено сърце. Разбира се, навсякъде в природата има неясни взаимоотношения. Когато в далечното минало човешкото сърце придобило сегашната си форма, се появил лъвът. Същите сили са образували и двете. Сякаш тези сили са извлекли лъвската есенция и с божествено артистично умение са оформили сърцето от нея. Може да ви се струва, че човешкото сърце няма нищо лъвско в себе си; въпреки това, за окултиста е така. Не бива да забравяте факта, че когато нещо се въведе във взаимоотношенията на организма, то ще функционира съвсем различно от начина, по който функционира, когато е свободно. Обратно, може да се каже, че ако успеете да изтеглите есенцията на сърцето и да образувате от него същество, което съответства на това сърце – тоест същество, оформено по такъв начин, че силите на организма да не определят неговата структура – тогава бихте създали лъв. Всички черти на смелост и дързост, или, както казва окултистът, царските черти на човешкото същество, произлизат от връзките с лъва. Посветеният, Платон, също е поставил царската душа в сърцето.

Парацелз използва красиво сравнение, за да демонстрира тази връзка на човека с природата. Той казва, че отделните същества в природата са букви, а хората са думите, съставени от тях. Отвън, големият свят, макрокосмосът; в нас, малкият свят, микрокосмосът. Отвън всичко съществува отделно. При хората то се определя от хармоничната връзка с другите органи. Именно това ни позволява да илюстрираме чрез човешките същества развитието на цялата вселена, доколкото тя ни принадлежи.

В седемте печата, окачени във Фестивалната зала по време на Мюнхенския конгрес, виждате картина на тази еволюция на хората във връзка със света, към който принадлежат. Нека видим какво ни показват те.

Първи печат

Първият печат представя човек, облечен в бяло, с крака от разтопен метал и огнен меч, стърчащ от устата. Дясната му ръка е обградена от знаците на нашите планети - Сатурн, Слънце, Луна, Марс, Меркурий, Юпитер, Венера. Запознатите с Апокалипсиса на Свети Йоан ще си спомнят, че в него се намира описание, което точно съответства на тази картина, тъй като Свети Йоан е бил посветен. Може да се каже, че този печат представлява идеята за цялостното човечество. Това ще се разбере, когато си припомним някои идеи, вече известни на по-възрастните членове тук.

Когато се върнем назад в човешката еволюция, стигаме до време, когато хората са били на несъвършен етап. Така например, те не са имали глави като тези, които носите на раменете си днес. Наистина би звучало гротескно, ако чуете описание на хората от онова време. Главата се е развивала само постепенно и ще продължи да се развива. Днес хората също имат органи, които са достигнали края на своето развитие и в бъдеще те вече няма да бъдат част от човешкото тяло. Има и други,

които ще се трансформират. Пример за това е ларинксът, който, разбира се, има голяма бъдеща връзка със сърцето. В момента ларинксът е в началото на своето развитие, но в бъдеще той ще се трансформира в одухотворен орган за размножаване. Ще получите представа за тази мистерия, ако си изясните какво точно постига човек с ларинкса си днес. Докато ви говоря, вие чувате моите думи. Чрез факта, че този звук изпълва въздуха и че в него се произвеждат определени вибрации, моите думи се пренасят до вашите уши и до вашите души. Когато кажа дума, например „свят“, въздухът вибрира във въплъщение на тази дума. Това, което произвеждаме по този начин днес, се нарича „творение в минералното царство“. Движенията на въздуха са минерални движения, така да се каже, и по този начин чрез ларинкса ние имаме минерален ефект върху околната среда. Но хората ще напреднат и ще станат ефективни и в растителното царство. Тогава те ще предизвикват не само минерални, но и растителни вибрации. Те ще говорят „растения“. Следващата стъпка ще бъде, че хората ще могат да говорят „чувстващи същества“. На най-високия етап от своето развитие те ще генерират своите подобни чрез ларинкса. Сега човек може да изразява съдържанието на душата си само чрез ларинкса си, но тогава ще изразява себе си. Както хората в бъдеще ще могат да призовават хората към съществуване чрез говоренето си, така и предшествениците на човечеството, боговете, са били надарени с орган, с който са изразявали всички неща, които са около нас днес. Именно те са създали всички хора, животни и всичко останало, което е проявено. В буквалния смисъл на думата, всички вие сте думи, изречени от божествени същества.
„В началото бе Словото; и Словото беше у Бога; и Бог беше Словото!“ Това не означава философска дума в спекулативния смисъл; свети Йоан е изложил първичен факт, който трябва да се приема съвсем буквално.
Накрая ще има Словото. Сътворението е осъзнаване на Словото и хората в бъдеще ще донесат осъзнаване на това, което днес е Словото. Тогава хората вече няма да имат физическите форми, които имат днес; те ще са се развили до формата, която е съществувала на Сатурн, за да огнена материя.
Съществото, което изговори всичко, което е в света днес, е великият прототип на хората. То изговори Сатурн във вселената, Слънцето, Луната, Земята, Меркурий, Юпитер и Венера. Седемте планети в печата сочат към това. Те са знакът, който показва височината, до която човек ще може да се развие. Тогава неговата планета ще се състои от огнена материя и той ще може да говори творчески в тази огнена материя. Огненият меч, който стърчи от устата на фигурата в печата, представлява това. Всичко ще бъде огнено, откъдето идва и краката от течащ метал.
Когато сравните съвременния човек с животните, разликата между тях ви кара да кажете, че човекът, като индивид, има в себе си това, което не може да се намери в отделното животно. Човекът има индивидуална душа, животното - групова душа. Отделното човешко същество е само по себе си цял животински вид. Всички лъвове

взети заедно, например, имат само една душа. Такива групови егота са като човешките егота, с изключение на това, че не са слезли във физическия свят, а се срещат само в астралния свят. Тук, на земята, човек вижда физически хора, всеки от които носи своето его. В астралния свят човек намира същества, подобни на себе си, но в астрални обвивки, а не във физически. С тях може да се говори като с равни на себе си. Това са груповите души на животните.

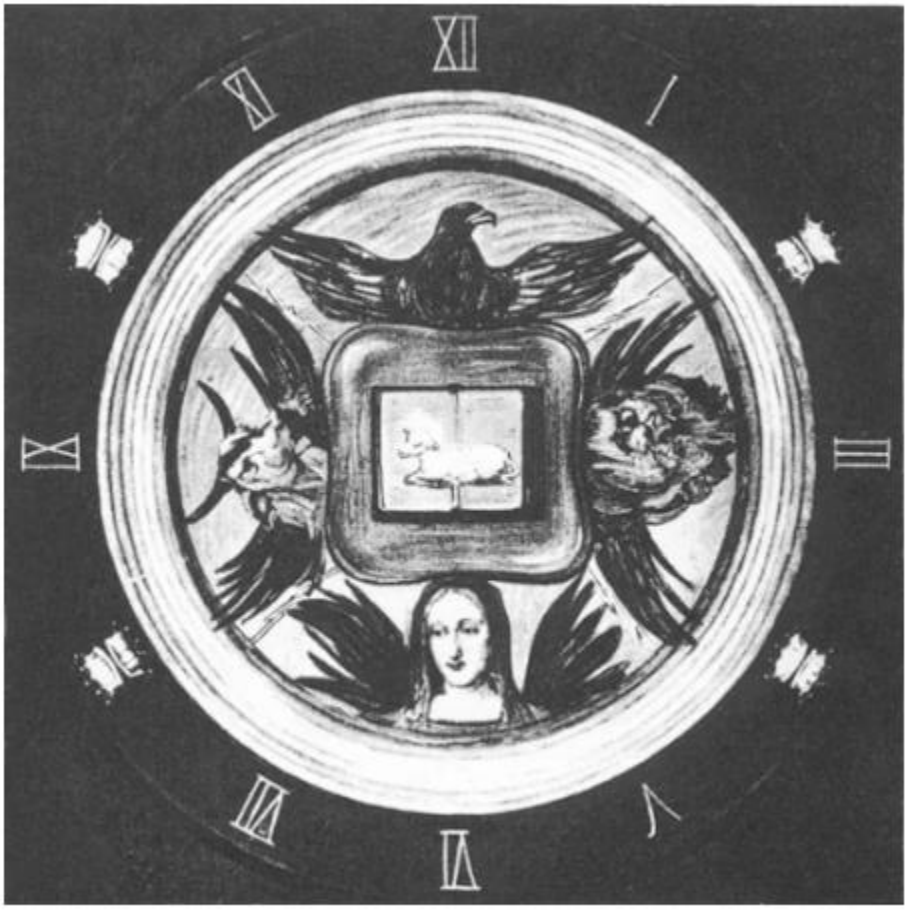

Втори печат

В по-ранни времена хората също са имали групови души. Само постепенно са се развили до сегашната си независимост. Тези групови души първоначално са били в астралния свят и след това са се спуснали, за да живеят във физическото тяло. Когато човек изследва първоначалните човешки групови души в астралния свят, той открива четири вида, от които са произлезли хората. Ако човек сравни тези четири вида същества с груповите души, които принадлежат на съвременните животински видове, ще открие, че един от четирите е сравним с лъва, друг с орела, трети с кравата и четвърти с човека от древни времена, преди неговото его да се е спуснало. Така, във втората картина, в апокалиптичните животни, лъв, орел, крава и човек, ни е показан еволюционен етап на човечеството. Съществува и винаги ще съществува, докато съществува земята, групова душа за висшето проявление на

хората, която е представена от агнето в центъра на печата, мистичното агне, знакът на Изкупителя. Това групиране на петте групови души, четирите човешки души около голямата групова душа, която все още принадлежи на всички хора общо, е представено от втория печат.

Трети печат

Ако се върнем милиони години назад в човешката еволюция, пред нас ще се разкрие друга картина. В момента хората са физически на земята, но е имало време, когато това, което се е скитало тук, на земята, все още не е можело да поеме човешка душа, защото е било на астралния план. Още по-назад във времето стигаме до период, когато душата е била на духовния план, в девачан. В бъдеще, когато се е пречистила на земята, душата отново ще се издигне до този висок план. Нейният път се движи от духовния, през астралния, физическия и след това отново нагоре към духа. Това изглежда дълго развитие за човешкото същество, но все пак изглежда кратко в сравнение с другите планети. През онези времена хората са преминали не само през физически трансформации, но и през духовни и астрални трансформации. За да ги следваме, е необходимо да се издигнем до духовни светове. Там може да се чуе музиката на сферите, тонове, които се издигат и

заливат пространството в този свят, хармонията на сферите, наречена от окултиста „тръбните тонове на ангелите“, ще звучи за тях. Оттук и тръбите в третия печат.

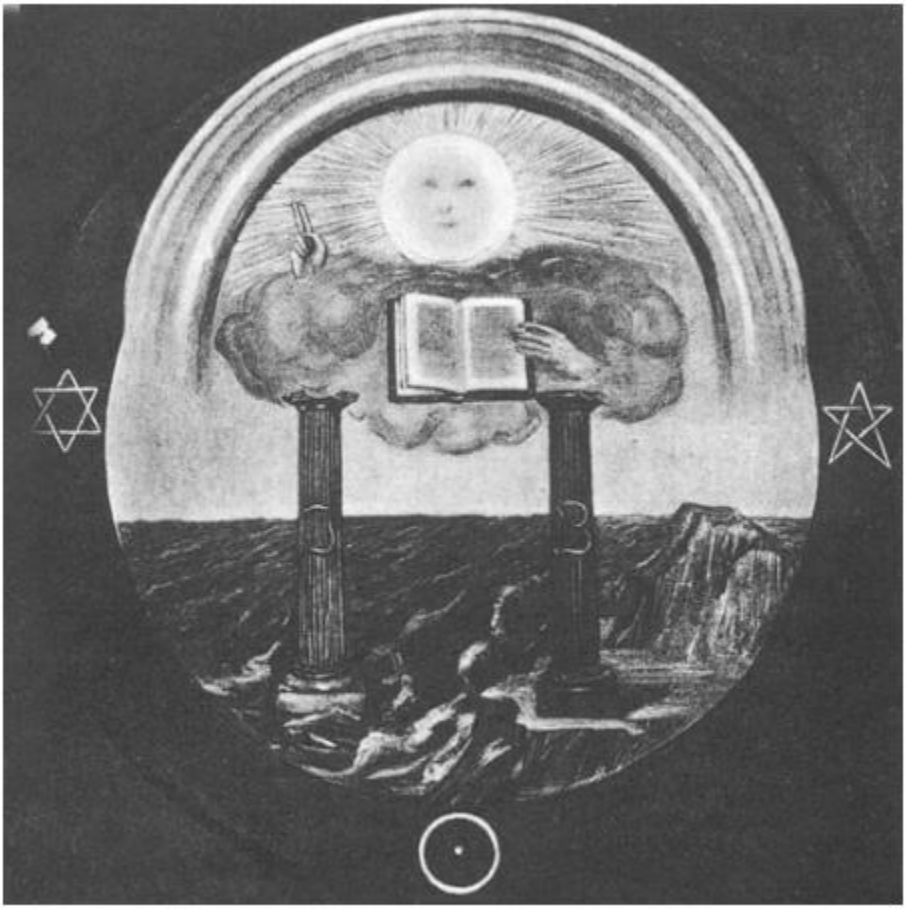

Четвърти печат

От духовния свят идват откровения, които се разкриват на хората само когато те продължат да се развиват; тогава за тях ще бъде отворена Книгата със Седемте Печата. Тези печати са точно това, което разглеждаме тук, и те ще бъдат разкрити. Следователно, книгата е в средата на печата, а под нея са четирите етапа на човечеството, представени от четири коня, които означават етапите на човечеството в неговото развитие през времето. Но има и по-висше посвещение. Хората произлизат от още по-висши светове и отново ще се издигнат до тях. Тогава хората и светът ще са престанали да съществуват в сегашните си форми. Това, което сега е отвън в света – отделните букви, от които е съставен човекът – той отново ще е приел в себе си и формата му ще стане идентична с формата на света. В едно доста тривиално теософско учение се казва, че човек търси Бог в себе си. Но тези, които искат да намерят Бог, трябва да го търсят в Неговите дела, които са разпространени в света. Нищо в света не е просто материя, това е само привидност. В действителност цялата материя е израз на духовност, послание за дейността на Бог. В течение на идните времена хората ще разширяват съществата си, сякаш, като се

отъждествяват все повече и повече със света; по този начин ще стане възможно да бъдат представени под формата на космос, вместо в човешка форма. Това можете да видите в четвъртия печат с неговите скали, море и колони. Това, което днес преминава като облаци през света, ще предложи своята материя, за да може от него да се оформи тялото на човек, а силите, които днес са със слънчевите духове, в бъдеще ще осигурят на хората това, което ще развие духовните им сили по много по-висш начин. Именно към тази слънчева сила се стремят хората. Противно на растението, което изпраща своите корени, подобни на глава, към центъра на Земята, човекът обръща главата си към слънцето. В крайна сметка той ще съедини главата си със слънцето и ще получи висши сили. Това може да се види в четвъртия печат в лицето на слънцето, което лежи върху тялото от облаци, върху скалата и колоните. В това бъдещо време човешкото същество ще е станало самосъздаващо се. Като символ на съвършеното творение, многоцветната дъга го обгръща. В Апокалипсиса на Свети Йоан можете да намерите подобен печат, в който има книга посред облаците. Свети Йоан казва, че посветеният трябва да погълне тази книга. Тук е посочено времето, когато хората ще получат мъдрост не само външно, но ще бъдат проникнати от нея, както е днес с храната, когато самите те ще бъдат въплъщение на мъдростта.
Тогава ще наближи времето, в което в космоса ще настъпят големи промени. Когато хората привлекат слънчевата сила, слънцето отново ще се обедини със земята. Хората ще станат слънчеви същества и чрез силата на слънцето ще могат да създават слънца. Оттук идва и жената, която носи слънцето в петия печат. Човечеството ще бъде толкова напреднало морално и етично, че всички разрушителни сили, почиващи в нисшата му човешка природа, ще бъдат победени. Това е представено от животното със седемте глави и десетте рога. В краката на слънцето, жената, е луната, която съдържа всички онези основни вещества, които земята не е могла да използва, но не е изхвърлила. Всичко, което е свързано с магическите сили, които луната все още упражнява върху земята в момента, ще бъде победено. Когато човекът се обедини със слънцето, той ще е победил луната.

Пети печат

Следващата картина ни показва, че човешкото същество, когато е постигнало най-висшата духовност, приема формата на Михаил, оковаващ злото в света, символизирано от дракона.

Шести печат

По някакъв начин видяхме, че както в началото, така и в края на човешката еволюция има едни и същи условия и трансформации. Видяхме ги изобразени в човека с нозе от разтопен огън и меч, стърчащ от устата му. В символизъм с голяма дълбочина, цялото същество на света сега ни се разкрива в символа на Светия Граал. Нека положа този печат пред очите ви с няколко думи.
Окултистът, който се е запознал с нашия свят, знае, че пространството във физическия свят не е просто празнота, а нещо съвсем различно. Пространството е източникът, от който всички същества, така да се каже, физически са кристализирали. Представете си кубообразен, прозрачен стъклен съд, пълен с вода. Сега си представете, че през тази вода се прокарват определени охлаждащи потоци, така че тя да се втвърди в най-разнообразни форми в лед. Това ще ви даде представа за сътворението на света, за пространството и за божественото творческо слово, изречено в него.
Окултистът представя това пространство, в което е изречено божественото творческо Слово, като чист като вода куб. В това пространство се развиват различни същества. Тези, които стоят най-близо до нас, могат да бъдат характеризирани по следния начин. Кубът има три перпендикулярни посоки, три оси, дължина, височина

и ширина. По този начин той представлява трите измерения в пространството. Сега си представете контраизмеренията на тези три външни измерения на физическия свят. Можете да визуализирате това, като си представите някой, който се движи в една посока и се сблъсква с някой друг, идващ от друга посока. По подобен начин има контраизмерение на всяко измерение на пространството, така че общо имаме шест контралъча. Тези контралъчи представляват първичните начала на най-висшите човешки членове. Физическото тяло, кристализирано от пространството, е най-нисшето. Духовното, най-висшето, е противоположното контраизмерение. В своето развитие тези контраизмерения първо се оформят в същество, което е най-добре описано, когато ги оставим да се влеят заедно в света на страстите, чувствените апетити и инстинктите. Това е то в началото. По-късно се превръща в нещо друго. То става все по-пречистено – видяхме до каква височина – но произлиза от по-нисшите импулси, които тук са символизирани от змията. Процесът на пречистване е символизиран от контра-измеренията, сливащи се в две змии, стоящи една срещу друга.

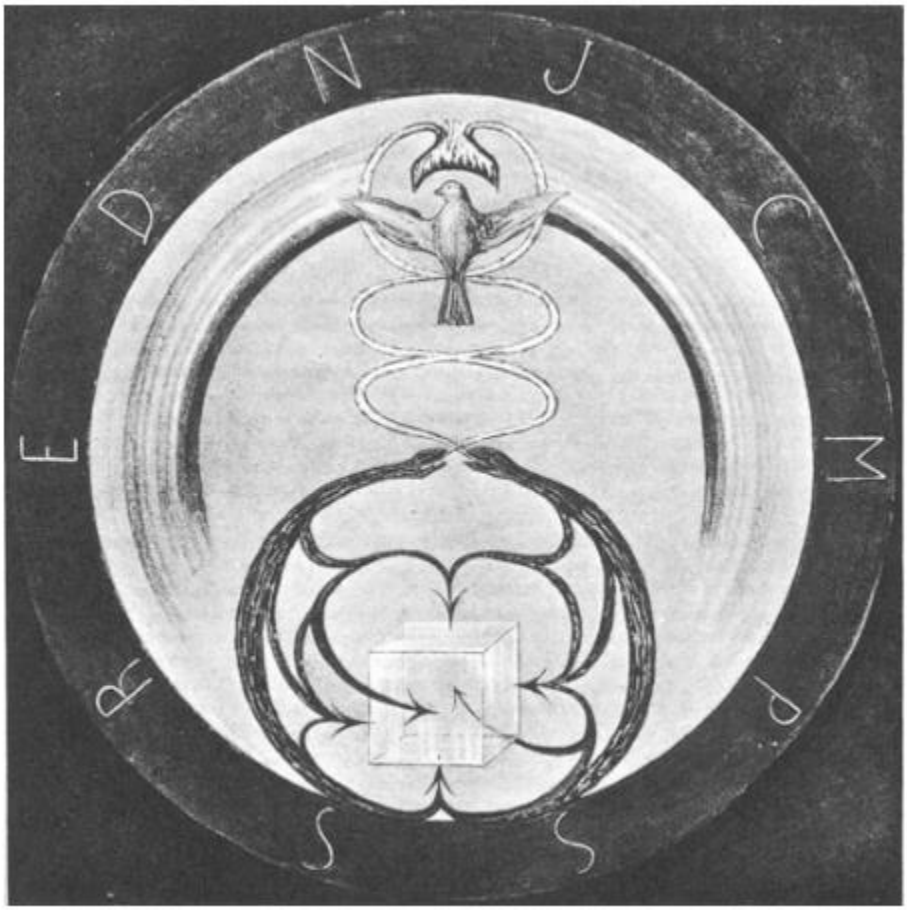

Седмият печат

Докато човечеството се пречиства, то се издига през това, което се нарича световна спирала. Пречистеното тяло на змията, тази световна спирала, има дълбоко

значение. Следващият пример ще ви даде представа за това. Съвременната астрономия се подкрепя от два постулата на Коперник, но трети не е взет предвид. Коперник казва, че слънцето също се движи. То се движи по спирала, така че земята, следвайки слънцето, се движи по сложна крива. Същото важи и за луната, която се върти около земята. Тези движения са много по-сложни, отколкото се предполага в елементарната астрономия. Тук виждате как спиралата има значение за небесните тела и те описват форма, с която хората един ден ще се идентифицират. По това време продуктивната сила на човека ще бъде пречистена и пречистена, а ларинксът му ще стане негов продуктивнен орган. Това, което човешкото същество ще е развило като пречистено змийско тяло, вече няма да работи нагоре, а отгоре надолу. Преобразеният ларинкс ще се превърне в чашата, известна като Светия Граал. Точно както единият е пречистен, така и другият, който се съединява с този продуктивнен орган. Това ще бъде есенция на световна сила и на велика космическа същност. Този световен дух в своята същност е представен от гълъба, обърнат към Светия Граал. Тук той символизира одухотвореното оплодотворяване, което ще бъде активно извън космоса, когато хората се отъждествят с него. Пълната креативност на този процес е представена от дъгата. Това е всеобхватният печат на Светия Граал.
Цялото дава усещането за връзката между света и хората по прекрасен начин, като обобщение на значението на другите печати. Тайната на света се намира тук като кръгъл надпис върху външния ръб на печата, който показва как хората в началото се раждат от първичните сили на света. Всеки, когато погледне назад, вижда, че е преминал през процеса в началото на времето, през който преминава духовно днес, когато се ражда отново от силите на съзнанието. Това е изразено в Розовия кръст от EDN, *Ex Deo Nascimur* , от Бога се раждам.
Видяхме, че в проявения свят се добавя една секунда към живота, тоест смъртта. За да намери отново живот в тази смърт, човек трябва да намери смъртта на сетивата в първичния източник на всичко живо. Това е центърът на цялото космическо развитие, защото ние трябваше да преживеем смъртта, за да придобием съзнание. Ще можем да преодолеем смъртта, когато открием нейния смисъл в мистерията на Изкупителя. Точно както сме родени от Бога, така и в смисъла на езотеричната мъдрост умираме в Христос – ICM, *In Christo Morimur* .
Тъй като дуалност се разкрива навсякъде, където се разкрива нещо, с което трябва да се съедини трети член, човекът, преодолял смъртта, ще се отъждестви с духа, който прониква в света, символизиран от гълъба. Той ще се възкреси от смъртта и отново ще живее в духа – PSSR, *Per Spiritum Sanctum Reviviscimus* .
Тук стои теософският Розов кръст. Той излъчва лъчи към онези времена, в които религията и науката ще бъдат помирени.
Можете да видите как целият свят се представя в такива печати и тъй като маговете и посветените са вложили целия космос в тях, те съдържат могъща сила. Можете

непрекъснато да се връщате към тези печати и ще откриете, че чрез медитация върху тях те ще разкрият безкрайна мъдрост. Те могат да имат мощно влияние върху душата, защото са създадени от космически тайни. Окачете ги в стая, където се обсъждат такива неща, както ние правихме тук, дискусии, в които човек се издига до светите мистерии на света, и те ще се окажат оживяващи и просветляващи в най-висока степен, въпреки че хората често няма да осъзнават техния ефект. Тъй като обаче имат това значение, те не трябва да се злоупотребяват или оскверняват. Колкото и странно да изглежда, когато печатите се окачват в стая, в която никога не се казва нищо духовно, в която се говорят само тривиални думи, техният ефект е такъв, че причиняват физическо заболяване. Колкото и тривиално да звучи, те разрушават храносмилането. Това, което се ражда от духовното, принадлежи на духовното и не трябва да се оскверява. Това е показано тук от самия ефект. Знаците на духовните неща принадлежат там, където духовните неща се прилагат и достигат ефективност.